

Memo

Aan	Projectteam herinrichting Ooster- en Westerkade	Datum	08 april 2020
Onderwerp	Boombelastingen Wester- en Oosterkade (VO-fase)	Van	
		Doorkiesnummer	
		E-mail	
Kopie		Bijlagen	Beschouwing boombelastingen

Aanleiding

De Wester- en Oosterkade worden heringericht. In het Voorlopig Ontwerp van de herinrichting van de Wester- en Oosterkade blijft de kademuur ongewijzigd (op enkele trappen na) en wil men de huidige 31 bomen (max. ca. 10m hoog) vervangen door grotere bomen. De grotere bomen kunnen in potentie hoger worden dan 15 meter.

Stadsingenieurs heeft van Ruimte de opdracht gekregen om een beschouwing te maken van de nieuwe boombelastingen vanuit het herinrichtingsplan op de bestaande kademuur.

Doel van de beschouwing

In deze beschouwing wordt de nieuwe boombelasting (1^e categorie grootte boom / 2^e categorie grootte boom) vergeleken met de belasting in de huidige situatie (bestaande boom 3^e categorie / belasting ten gevolge van parkeren).

Van de belasting in de huidige situatie wordt de maatgevende belasting aangehouden.

Documenten

- [1] VO tekening Oosterkade Westerkade, principe profielen, d.d. 13-03-2020;
- [2] Bomenposter Bomen ontwerp,
- [3] Handboek binnen stedelijke kademuren, erratum 4.2.4. boombelasting 2017;

Belastingen

Huidige situatie - belasting t.g.v. parkeren

Aan de rand van de kade zijn in de huidige situatie parkeervakken voorzien. De parkeervakken zijn ingericht als grote parkeervakken. Hierdoor kan zwaar vrachtverkeer ook parkeren aan de rand van de kade. Aangehouden wordt een veranderlijke maaiveldbelasting van 20kN/m² in de parkeervakken.

Boombelasting

De belasting door boomwortels wordt aangehouden overeenkomstig de methode omschreven in [3].

De boombelasting bestaat uit:

- eigen gewicht van de boom;
- de horizontale windbelasting, die vanuit het wortelstelsel naar de ondergrond wordt overgebracht via een horizontale schuifkracht en een verticaal koppelmoment.

Voor de vergelijking van de boombelasting wordt alleen het verticaal koppelmoment beschouwd. Door de excentriciteit van de windbelasting ontstaat een moment ter plaatse van de wortels. Dit moment geeft een drukbelasting aan de zijde van de kademuur. Deze drukbelasting leidt tot hogere korrelspanningen naast de kademuur.

De horizontale schuifkracht ten gevolge van de windbelasting wordt opgenomen door de trekwortels. Deze belasting komt niet op de kademuur.

De aangehouden maatvoering t.a.v. de kroon diameter, kroonhoogte en boomhoogte zijn m.b.v. [2] aangehouden.

De overige aangehouden boomgegevens m.b.v. [3] aangehouden.

Voor het bepalen van de windbelasting op de bomen worden de gegevens in onderstaande tabel aangehouden.

Boomgegevens		Categorie			Bron
		3 <i>(bestaande situatie)</i>	2 <i>(nieuwe situatie)</i>	1 <i>(nieuwe situatie)</i>	
Boomhoogte	h_b [m]	8	15	20	[2]
Kroon diameter	d_k [m]	7	10	15	[2]
Kroonhoogte	h_k [m]	7	10	15	[2]
Stam diameter	d_s [m]	0,4	0,6	0,9	[3]
Stamhoogte	h_s [m]	4	6	7	[3]
Dikte kluit	d [m]	1,5	1,5	1,5	[3]
Afstand hart stam tot achterkant rollaag kade	R_{dwars} [m]	1,5	1,5	1,5	
Straal kluit in langsrichting	R_{langs} [m]	1,5	2,5	3,0	[2]

Resultaten belastingen en vergelijking

De maaiveldbelasting ten gevolge van parkeren en de windbelasting op de bomen genereren een horizontale belasting op de kademuur. Deze horizontale belasting heeft een bepaalde afstand ten opzichte van de onderzijde van de kademuur.

In onderstaande tabel zijn de belastinggevallen met bijbehorende horizontale krachten op de kademuur weergegeven.

	$q_{vert;druk}$ [kN/m ²]	Λ_a	$q_{hor;druk}$ [kN/m ²]	
Huidige situatie				
<i>Boom categorie 3</i>	9	0,33	3	
<i>Belasting tgv parkeren</i>	20	0,33	7	<i>maatgevend</i>
Nieuwe situatie				
<i>Boom categorie 2</i>	18	0,33	6	
<i>Boom categorie 1</i>	35	0,33	12	

In de huidige situatie is de belasting ten gevolge van parkeren maatgevend ten opzichte van de bestaande boombelasting (categorie 3). Deze maatgevende belasting wordt aangehouden in vergelijking met de nieuwe boombelastingen.

De horizontale belasting op de kademuur ten gevolge van een nieuwe boom categorie 2 is kleiner dan de huidige maatgevende situatie (*cat. 2 = 6 kN/m² < parkeren = 7 kN/m²*).

De horizontale belasting op de kademuur ten gevolge van een nieuwe boom categorie 1 is groter dan de huidige maatgevende situatie (*cat. 1 = 12 kN/m² > parkeren = 7 kN/m²*).

Datum 08 april 2020

Conclusie en aanbeveling

Een toekomstige *nieuwe boom van categorie 2* kan zonder aanvullende maatregelen aangebracht worden achter de bestaande kademuur.

Een toekomstige *nieuwe boom van categorie 1* kan niet zonder een aanvullende beschouwing en eventuele maatregelen aangebracht worden achter de bestaande kademuur.

Indien voor een toekomstige nieuwe boom van categorie 1 de afstand "hart stam tot voorzijde rollaag kademuur" wordt vergroot naar 2,5m (conform [3]), dan kan deze categorie zonder aanvullende maatregelen worden aangebracht. Vanuit beheer is aangegeven deze maat voor categorie 1 bomen (zonder maatregelen) als minimale maat aan te houden.

Aanbevolen wordt om de volgende opties in een vervolgstadium te heroverwegen / nader te beschouwen. De opties zijn gerangschikt startend met de meest verantwoorde, duurzame en financieel voordeligste.

- 1) Bestaande, gezonde bomen (categorie 3) handhaven en integreren in het nieuwe herinrichtingsplan;
- 2) Nieuwe bomen (categorie 2) aanbrengen en integreren in het nieuwe herinrichtingsplan;
- 3) Nieuwe bomen (categorie 1) aanbrengen, inclusief aanvullende beschouwing en eventuele maatregelen. Hierbij kunnen de volgende opties beschouwd worden;
  - Invloed horizontale belasting op bestaande kademuur (wat is de reservecapaciteit van de bestaande kademuur ?);
Mbv gegevens bestaande kademuur (geometrie, materiaal, fundering)
  - Eventuele maatregelen t.a.v. bestaande kademuur indien er onvoldoende stabiliteit gegarandeerd kan worden;
Onderzoek alternatieven: verankeren bestaande kademuur, boomboxen

Bestaande bomen Westerkade (herfst)

Project : Ooster- en Westerkade
 Onderdeel : Nieuwe situatie - boom categorie 1
 Projectnummer : 3350010

Boombelastingen volgens Handboek Binnenstedelijke Kademuren

Boomgegevens	Categorie 1	
boomhoogte	h_b	20,0 m
kroonhoogte	h_k	15,0 m
kroondiameter	d_k	15,0 m
kroonoppervlak	A_k	176,7 m ²
stamdiameter	d_s	0,9 m
stamhoogte	h_s	5,0 m

Tabel 12 Indicatieve grootheden					Eigen	
		Eik	Linde	Populier	Categorie 1	
boomhoogte	h_b	15,0	18,0	20,0	20,0	m
kroondiameter	d_k	10,0	8,0	10,0	15,0	m
stamdiameter	d_s	0,4	0,75	0,4	0,9	m
stamhoogte	h_s	5,0	10,0	5,0	5,0	m
kroonhoogte	h_k	10,0	8,0	15,0	15,0	m
gewicht	G	20,0	20,0	15,0	150,0	kN

Windbelasting boom

Windsnelheid	$v_{m(z)}$	24,50 m/s
doorlatendh factor	c_w	0,25 -
ρ lucht	ρ	1,2 kg/m ³
windkracht	F_w	31,8 kN
hefboomsarm wind		12,5 m
moment	M_{wind}	397,8 kNm

Kluitoppervlak druk A_{druk} **7,1** m² (halve ellips: met R_{langs} en R_{dwars})

r_{druk} r_d 1,50 m

r_{trek} r_t **2,40** m

grond (effectief) γ **18,0** kN/m³

dikte kluit d **1,50** m

x_{druk} 0,637 m

G_{trek} 244,3 kN

x_{trek} 1,019 m

opneembaar M_{opn} 404,4 kNm

r_{trek} aanpassen tot M_{wind} gelijk is aan $M_{opneembaar}$

Resultaten belasting

			incl. reductie	λ_a	
Druk:	$q_{druk;vert}$	34,6 kN/m ²	reductie = 1,00	34,6 kN/m ²	0,33 $q_{druk;hor}$ 11,5 kN/m ²
Trek:	$q_{trek;vert}$	27,0 kN/m ²	reductie = 1,00	27,0 kN/m ²	0,33 $q_{trek;hor}$ 9,0 kN/m ²

Project : Ooster- en Westerkade
 Onderdeel : Nieuwe situatie - boom categorie 2
 Projectnummer : 3350010

Boombelastingen volgens Handboek Binnenstedelijke Kademuren

<u>Boomgegevens</u>		Categorie 2
boomhoogte	h_b	15,0 m
kroonhoogte	h_k	10,0 m
kroondiameter	d_k	10,0 m
kroonoppervlak	A_k	78,5 m ²
stamdiameter	d_s	0,6 m
stamhoogte	h_s	5,0 m

Tabel 12 Indicatieve grootheden					Eigen	
		Eik	Linde	Populier	Categorie 2	
boomhoogte	h_b	15,0	18,0	20,0	15,0	m
kroondiameter	d_k	10,0	8,0	10,0	10,0	m
stamdiameter	d_s	0,4	0,75	0,4	0,6	m
stamhoogte	h_s	5,0	10,0	5,0	5,0	m
kroonhoogte	h_k	10,0	8,0	15,0	10,0	m
gewicht	G	20,0	20,0	15,0	70,0	kN

Windbelasting boom

Windsnelheid	$v_{m(z)}$	24,50 m/s
doorlatendh factor	c_w	0,25 -
ρ lucht	ρ	1,2 kg/m ³
windkracht	F_w	14,1 kN
hefboomsarm wind		10,0 m
moment	M_{wind}	141,4 kNm

Kluitoppervlak druk A_{druk} **5,9** m² (halve ellips: met R_{langs} en R_{dwars})

r_{druk} r_d 1,50 m

r_{trek} r_t **1,60** m

grond (effectief) γ **18,0** kN/m³

dikte kluit d **1,50** m x_{druk} 0,637 m

G_{trek} 108,6 kN x_{trek} 0,679 m

opneembaar M_{opn} 142,8 kNm

r_{trek} aanpassen tot M_{wind} gelijk is aan $M_{opneembaar}$

Resultaten belasting

			incl. reductie	λ_a		
Druk:	$q_{druk;vert}$	18,4 kN/m ²	reductie = 1,00	18,4 kN/m ²	0,33	$q_{druk;hor}$ 6,1 kN/m ²
Trek:	$q_{trek;vert}$	27,0 kN/m ²	reductie = 1,00	27,0 kN/m ²	0,33	$q_{trek;hor}$ 9,0 kN/m ²

Project : Ooster- en Westerkade
 Onderdeel : Huidige situatie - boom categorie 3
 Projectnummer : 3350010

Boombelastingen volgens Handboek Binnenstedelijke Kademuren

<u>Boomgegevens</u>		Categorie 3
boomhoogte	h_b	8,0 m
kroonhoogte	h_k	7,0 m
kroondiameter	d_k	7,0 m
kroonoppervlak	A_k	38,5 m ²
stamdiameter	d_s	0,4 m
stamhoogte	h_s	1,0 m

Tabel 12 Indicatieve grootheden					Eigen	
		Eik	Linde	Populier	Categorie 3	
boomhoogte	h_b	15,0	18,0	20,0	8,0	m
kroondiameter	d_k	10,0	8,0	10,0	7,0	m
stamdiameter	d_s	0,4	0,75	0,4	0,4	m
stamhoogte	h_s	5,0	10,0	5,0	1,0	m
kroonhoogte	h_k	10,0	8,0	15,0	7,0	m
gewicht	G	20,0	20,0	15,0	20,0	kN

Windbelasting boom

Windsnelheid	$v_{m(z)}$	24,50 m/s
doorlatend factor	c_w	0,25 -
ρ lucht	ρ	1,2 kg/m ³
windkracht	F_w	6,9 kN
hefboomsarm wind		4,5 m
moment	M_{wind}	31,2 kNm

Kluitoppervlak druk A_{druk} **3,5** m² (halve ellips: met R_{langs} en R_{dwars})

r_{druk} r_d 1,50 m

r_{trek} r_t **0,86** m

r_{trek} aanpassen tot M_{wind} gelijk is aan $M_{opneembaar}$

grond (effectief) γ **18,0** kN/m³

dikte kluit d **1,50** m x_{druk} 0,637 m

G_{trek} 31,4 kN x_{trek} 0,365 m

opneembaar M_{opn} 31,4 kNm

Resultaten belasting

			incl. reductie	λ_a		
Druk:	$q_{druk;vert}$	8,9 kN/m ²	reductie = 1,00	8,9 kN/m ²	0,33	$q_{druk;hor}$ 3,0 kN/m ²
Trek:	$q_{trek;vert}$	27,0 kN/m ²	reductie = 1,00	27,0 kN/m ²	0,33	$q_{trek;hor}$ 9,0 kN/m ²